

SELGITUSED LASTE JOONISTATUD PEREPILTIDE JUURDE

Allikas: Laisaar, Lisete. (2014). Peresuhete väljendumine laste joonistustes Kadrina Lasteaed “Sipsik” 4-6-aastaste laste joonistuste näitel. [Uurimistöö]. Kadrina Keskkool

1. PEREPILT

Autor joonistas kõigepealt iseenda, avali kätega, mis võib viidata avatusele ja inimestega heale läbisaamisele. Teisena joonistas tüdruk pildile päikese, hästi pikkade kiirtega, mis viitab positiivsele suhtumisele. Kolmandaks lisas ta pildile ema, mille kohta ütles laps, et ema on paksukene. Pereliikme suurena joonistamine viitab sellele, et antud pereliige omab joonistaja

elus väga suurt rolli. Emal on punased juuksed ja punupatsid ning laps lisas, et armastab ema väga palju, sest joonistas talle südame pähe. Tüdruk ütles: “Issi siia ei mahu.”

Järgmisena joonistas tüdruk kõige vanema venna, kes asub pildil tema kohal, inglina. “See ei ole liblikas, see on ingel,” ütles tüdruk. Tundub, et ka teda armastab joonistaja väga palju, sest tema tiiva sees on samuti süda. Hiljem lisas laps ema ja venna vahele veel ühe südame, mis võib viidata nendevahelisele hoolivusele ja igatsusele. Tüdruk joonistas oma keskmise venna Tallinna korterisse, elutoa aknast lehvutama. See võib väljendada antud pereliikme tagasihoidlikke suhteid ülejäänud perekonnaliikmetega või tunneb laps ennast pereliikmest eraldatuna või igatseb tema järele.

Seejärel joonistas tüdruk taevasse veel ühe ingli, oma venna, keda ta kunagi näinud ei ole. Lõpetuseks lisas autor rohelise muru ja sinise taeva. Küsimuse peale, kus on isa, mõtles tüdruk kaua. Lõpuks lisas ta isa Tallinnasse venna korterisse. Pereliikmete lahus olemine, eri tubades võib viidata pereliikmete konfliktile. Kuna laps joonistas pildile palju erinevaid detaile, tähendab see, et lapsel on elav kujutlusvõime ja loominguulisus.

2A ja 2B PEREPILT

Esimesel perepildil paremalt alustades võib näha joonistajat ennast, tema ema, vanemat venda ja isa. Joonistuse tegemine võttis tal aega üle 20 minuti.

Laps joonistas pildile kõigepealt iseenda, seejärel päikese ning alles siis ema, venna ja isa. Päike on lastejoonistustes üks lemmikmotive, mida loetakse väga positiivseks, kui laps oma tööd sellega täiendab.

Käte asendit peetakse laste joonistustel oluliseks näitajaks. Pildil on tüdruk nii endale, vennale kui ka isale kahe käe asemel joonistatud 5-6 kriips-kätt. Käte seisukord ja paigutus pildil peegeldab isiku füüsilist kontakti ümbritsevaga. Lapsel on võrreldes teistega suuremad silmad. Ebatavaliselt suured silmad võivad viidata võimalikule ärevusele, hirmule, ülitundlikkusele teiste arvamuse suhtes või probleemidele silmanägemisega.

Teine pilt oli juba umbes nädal aega varem joonistatud sama 4-aastase autori poolt. Vasakult paremale vaadates on joonistaja ise, isa, ema ja vend. Joonistuse tegemine võttis aega 20 minutit.

See pilt erineb eelmisest pildist, sest esimesena joonistas tüdruk pildile oma isa, seejärel enda, siis ema ja venna. Hiljem lisati pildile maja ja taust. Siin on igal inimesel kaks kätt, kuid pildil on selgelt eristatud autor oma perekonnast. Isa, ema ja vend on ühendatud kätega. Lähedaste emotsionaalsete sidemetega perekonna võib aga ära tunda käte kontakti ja ruumilise läheduse järgi. Pildil kujutatut vaadates võib laps tunda ennast eraldatuna, kuid see on ainult oletus.

Tüdruk kirjutas pildile ka pereliikmete nimed: “emme”, venna, enda ja isa nime. Isa nimepidi kutsumine võib viidata lapse vähesele suhtlemisele oma isaga, kuid võib tuleneda ka sellest, kuidas ema isa kutsub.

Maja joonistamine pildile kõneleb selle olulisusest lapse või perekonna elus pildi joonistamise ajal, sest esimesel pildil see puudub. Võib oletada, et kodu remont või uue kodu soetamine on peres kõne all ja see võib olla seotud isaga.

Isa on teisel pildil joonistatud keskele, kuid esimesel pildil on ta jäänud pildi äärelle, justkui pereelust väljas, mis võib viidata isa ajutisele äraolekule pere juurest, näiteks seoses tööga. Esimesel pildil on tüdruk joonistanud ennast emaga võrreldes sama suurena, kuid pildil teisel pildil on laps ennast joonistanud teistest pereliikmetest eraldi. Võrreldes kahel eraldi ajal joonistatud pildil joonistajat, võib teha järelduse, et ta soovib olla tähelepanu keskpunktis.

Teisel pildil on isa tegevus perekonna asjade korraldamisel muutunud keskseks ja joonistaja võib ennast tunda kõrvale jäetuna. Seda väljendab teiste pereliikmete omavahel ühendatud käed.

Esimesel pildil on vennale jalga joonistatud püksid, aga isale ei ole, kuid teisel pildil on vastupidi – isal on püksid ja vennal ei ole. Uurimistöö autori arvates võivad püksid sümboliseerida perekonnapea rolli. See tähelepanek võib tähendada isa ajutist äraolekut pere juurest ning perepea rolli ülekandumist selleks ajaks vennale.

Kahe perepildi võrdlus viitab sellele, et laps väljendas erinevaid olukordi ja erineval ajaperioodil ning nendes väljendunud emotsioonid ja tunded olid muutunud, mistõttu ei ole põhjust ärevuseks. Varasemate uuringute põhjal on aga teada, et kui korduvtestid annavad samasuguseid tulemusi, on mõistlik lapse joonistusse sügavamalt süüvida.

3. PEREPILT

Poiss alustas pildi joonistamist isast, kellel on seljas ralli T-särk, sest lapse sõnul armastab isa rallit. Emal on seljas kleit, mida joonistades lisas laps, et emale meeldib kleite kanda. Emal puuduvad käed, mis võib viidata sellele, et ta on tööga liialt hõivatud, aga ka sellele, et emaga puudub joonistajaga tihedam emotsionaalne kontakt. Ilmselt on käte puudumine tingitud sellest, et joonistaja tunneb, et on emalt saanud vähe

tähelepanu, sest ema tegeleb palju väikese vennaga. Samas tundub, et ema ja õde on 6-aastase poisil elus siiski väga olulisel kohal, sest nad on kujutatud teistest suurematena.

Lisaks joonistajale on pildil ka tema 9-aastane õde ja vend, kes roomab ja on seetõttu joonistatud pikali. Poisi suhted õe-vennaga tunduvad head, mida ta väljendas ka pildi joonistamise ajal. Samuti kinnitavad seda pildil õega ühendatud käed. Käte kontakt ja isikute ruumiline lähedus näitab lähedasi emotsionaalseid sidemeid.

Perepilti üldiselt vaadates jääb silma lapse endale joonistatud suu, sest ülejäänud pereliikmete suud on punased, lapse oma, aga värvimata. Värvimata suu võib olla ebatavaliselt rõhutatud, mis võib viidata võimalikele kõnehäiretele. Lapsega suheldes oli kuulda väikest kõnedefekti.

See, et meessoost isikute riided on sinised ja naissoost on punased võib tähendada uurimuse autori arvates aga lihtsalt traditsioonilist värvide kasutust – poisid sinised ja tüdrukud punased. See võib olla seotud hiljuti perre sündinud poisslapse sündimisega, kellele varuti sündimise eel traditsiooniliselt siniseid riideid.